

1. Saldos sectorials

Per a cadascun dels següents casos, determina:

(i) com es modificarien l'actiu i el passiu del sector exterior (assumint que el dòlar és la seva moneda), del sector públic (govern), del Banc Central (amb l'euro com a moneda), del sector privat domèstic bancari (bancs) i del sector domèstic no bancari (famílies i empreses);

(ii) com variaria el saldo de cadascun dels sectors (si hi ha acumulació o desacumulació neta de riquesa financera); i

(iii) si augmentaria, disminuiria o no es modificaria el volum de diner bancari.

1. El govern disposa de suficients reserves en el banc central per a executar una despesa pública de 5. A continuació emet lletres per valor de 3. Finalment rep pagaments del sector privat no bancari per valor de 9 en concepte d'impost.
2. Ha arribat el venciment de lletres del Tresor per valor de 5 que van comprar els bancs. El govern disposa de reserves suficients en el banc central.
3. Ha arribat el venciment de lletres del Tresor per valor de 5 que van comprar els bancs. Com el govern no disposa ara mateix de reserves en el banc central, emet lletres del Tresor per valor de 5 i les compren (analitza cada cas per separat)
 - (a) bancs estrangers;
 - (b) empreses nacionals;
 - (c) bancs nacionals.
4. El govern paga pensions per valor de 5 (via transferència) emprant reserves en el banc central.
5. El govern paga pensions per valor de 5 (via transferència) venent lletres del Tresor als bancs.
6. El govern paga pensions per valor de 5 (via transferència) venent lletres del Tresor a estrangers que disposen de comptes corrents en bancs del país del govern.
7. El govern paga pensions per valor de 5 (via transferència) venent lletres del Tresor al banc central.
8. El govern paga pensions per valor de 5 (via transferència) venent lletres del Tresor als bancs, que després les venen al banc central.

2. Identitat de saldos

Les exportacions netes són el 3% del PIB. El sector privat està format per tres subsectors: famílies, empreses i bancs. Respecte del PIB, el saldo del subsector famílies és un 2% deficitari; el de les empreses, un 5% deficitari; el dels bancs, un 9% superavitari. Calcula el dèficit públic i la raó entre dèficit públic i PIB.

3. Identitat de saldos

La raó entre dèficit públic i PIB ha augmentat. També ha augmentat la raó entre exportacions netes i PIB. El sector privat està format per tres subsectors: famílies, empreses i bancs. Respecte del PIB, el saldo del subsector de les empreses ha disminuït un 2% (i és deficitari); el dels bancs, no ha variat. Calcula el saldo del subsector famílies i com s'ha modificat aquest saldo en relació amb el PIB.

4. Representació gràfica de la identitat de saldos

Representa gràficament la identitat de saldos $SPN = DP + XN$ quan SPN es mesura en l'eix vertical i XN en l'eix horitzontal. En concret, identifica la recta que representa la combinació de valors d' SPN i d' XN que fan $DP = 0$.

5. Representació gràfica de la identitat de saldos

En una representació gràfica de la identitat de saldos $SPN = DP + XN$, identifica les regions compatibles amb tenir:

- un estalvi privat net superior al 2% del PIB, unes exportacions netes superiors al 3% del PIB i un dèficit públic inferior al -1% en relació amb el PIB;
- un estalvi privat net superior al 2% del PIB, unes exportacions netes superiors al 3% del PIB i un dèficit públic superior a l'1% en relació amb el PIB;
- un dèficit públic inferior al 6% en relació amb el PIB i unes exportacions netes superiors al 6% del PIB;
- unes exportacions netes inferiors al 6% del PIB i un estalvi privat net superior al 6% del PIB;
- un dèficit públic inferior al 6% en relació amb el PIB, unes exportacions netes inferiors al 6% del PIB i un estalvi privat net superior al 6% del PIB.

6. Identitat de saldos amb dos països

L'estalvi privat net del país A és 2. El país A només comercia amb el país B i B només comercia amb A. L'estalvi privat net del país B és -4. Les exportacions netes d'A són 3. Si és possible, calcula el dèficit públic d'A i el de B.

7. Representació gràfica de la identitat de saldos amb dos països

El país A només comercia amb el país B i B només comercia amb A. En una representació gràfica on es mesura l'estalvi privat net en l'eix vertical i el dèficit públic en l'horitzontal, identifica el conjunt de combinacions d'estalvi privat net i dèficit públic on les exportacions netes d'A sigui -1 i, si és possible, identifica el corresponent conjunt de combinacions de les exportacions netes de B.

8. Representació gràfica de la identitat de saldos amb dos països

El país A només comercia amb el país B i B només comercia amb A. En una representació gràfica on es mesura l'estalvi privat net en l'eix vertical i el dèficit públic en l'horitzontal, identifica el conjunt de combinacions d'estalvi privat net i dèficit públic que són possibles per a B si el dèficit públic d'A és 1 i les exportacions netes d'A són -1.

9. Balanços comptables

Representa els canvis en els balanços comptables de tots els agents econòmics afectats pel pagament per transferència bancària del salari d'un funcionari.

10. Identitat de saldos amb tres països

Hi ha tres països, A, B i C. L'estalvi privat net del país A és igual al del país B. A només exporta a B i no importa de cap país. B exporta a C. El dèficit públic de B i C són iguals. El dèficit públic d'A és zero. Què es pot dir de les magnituds que integren les identitats de saldos dels tres països?

11. Representació gràfica de la identitat de saldos

Representa gràficament la identitat de saldos $SPN = DP + XN$ quan DP es mesura en l'eix vertical i XN en l'eix horitzontal.

- (i) En concret, identifica la recta que representa la combinació de valors de DP i d'XN que fan $SPN = 0$ i indica la regió de la gràfica on $SPN < 5$ i $XN > -3$.
- (ii) Tria un punt de la gràfica representant l'estat d'una economia i identifica sobre la gràfica on podria representar-se l'estat de la resta del món.
- (iii) Continuant l'apartat (ii), i si la resta del món tingues el mateix estalvi privat net que l'economia?

12. Representació gràfica de la identitat de saldos

Representa gràficament la identitat de saldos $SPN = DP + XN$ quan DP es mesura en l'eix vertical i SPN en l'eix horitzontal.

- (i) Identifica la recta que representa la combinació de valors de DP i d'XN que fan $XN = -3$.
- (ii) Indica la regió de la gràfica on $SPN > -5$ i $XN > -3$. Quins són els valors màxims i mínims que pot prendre DP en aquesta regió?
- (iii) Si $XN = -3$ i la resta del món té el mateix dèficit públic que l'economia domèstica, assenjala sobre la gràfica les combinacions possibles d'estalvi privat net domèstic i de la resta del món. És SPN més gran en l'economia domèstica o en la resta del món?

13. Balanços sectorials

Considera els balanços dels següents sectors: famílies, empreses, bancs, govern i banc central.

Registra els canvis en els balanços respectius de les següents operacions:

- (i) famílies i empreses paguen impostos al govern per valor de 4 i 1, respectivament, mitjançant transferència de dipòsits;
- (ii) el govern paga pensions a les famílies per valor de 2 mitjançant dipòsits;
- (iii) el govern emet títols de deute públic per valor de 8 que compren els bancs mitjançant la creació de diner bancari;
- (iv) el govern compra béns a les empreses per valor de 5;

- (v) el govern paga salaris als funcionaris per valor de 6;
- (vi) el banc central compra el deute públic emès pel govern en l'apartat (iii) als bancs.

14. Saldos sectorials i ocupació

L'ocupació total d'una economia depèn positivament del saldo comercial, positivament del dèficit públic i negativament de l'estalvi privat net. Explica en quina economia augmenta més l'ocupació: en A augmenta el saldo comercial i cau l'estalvi privat net, i en la resta del món augmenta el dèficit públic.

15. Pensions i diner bancari

Explica com el pagament de pensions finançat amb l'emissió de títols de deute adquirits pels bancs domèstics comporta un augment del diner bancari del subsector famílies del sector privat, un augment de les reserves del sector privat bancari i un augment de la riquesa financera neta del sector privat.

16. Cert o fals?

Justifica si cadascuna de les següents afirmacions és certa o falsa.

1. La teoria de la recessió de balanços explica en quines circumstàncies un banc central provoca una recessió expandint el passiu del seu balanç.
2. Segons la teoria monetària moderna, tots els governs tenen limitada la seva capacitat d'endeutar-se per la seva capacitat de recaptar impostos.
3. Segons la teoria monetària moderna, no és cert que un govern hagi de recaptar impostos abans de realitzar despesa pública.
4. El concepte de despesa funcional estableix que la despesa pública ha de funcionar en coordinació amb la política monetària.
5. Quan les famílies paguen impostos emprant el seus dipòsits en els bancs es destrueix diner bancari.
6. Quan el govern ingressa una transferència a les famílies en els seus comptes bancaris es crea diner bancari.
7. La compra de lletres que fan un banc al govern incrementa el diner bancari si el banc paga la compra incrementant el saldo del compte que el govern tingui en el banc.
8. Segons la teoria monetària moderna, en una economia tancada, el finançament del dèficit públic mitjançant l'emissió de títols de deute públic necessàriament crea riquesa financera neta per al sector privat.
9. Segons la teoria monetària moderna, en una economia oberta, el finançament del dèficit públic mitjançant l'emissió de títols de deute públic necessàriament crea riquesa financera neta per al sector privat.
10. Segons la teoria monetària moderna, un dèficit públic causat per una despesa pública superior a la recaptació tributària fa créixer les reserves dels bancs, ja que una compra de béns pel govern fa que els bancs augmentin els dipòsits dels venedors i, en paral·lel, el govern transfereix reserves als bancs amb què equilibrar la creació de dipòsits.

11. Segons la teoria monetària moderna, les actuacions del govern que comporten un augment de reserves per als bancs no són inflacionàries perquè els bancs no necessiten reserves per a fer préstecs amb què finançar despeses.
12. Segons la visió ortodoxa (convencional) de la Macroeconomia, els episodis d'expansió quantitativa de la darrera dècada llarga han confirmat la teoria ortodoxa que la política monetària massivament expansiva no crea inflació en el sector real de l'economia.
13. La proposta del govern com a ocupador de darrera instància estableix que el govern ocupi el lloc del banc central en períodes de crisi severa.
14. Segons la teoria monetària moderna, els impostos són principalment una eina per a regular la despesa privada i, per aquesta via, tractar de controlar la inflació.
15. Segons la teoria monetària moderna, no hi ha cap diferència entre governs sobirans i no sobirans monetàriament: a tots dos casos, despesa pública i deute públic en darrera instància s'han de pagar amb impostos.
16. El principi de finança pública funcional d'Abba Lerner diu que els governs han de prioritzar el control del dèficit i del deute públic, per damunt d'objectius d'ocupació, activitat econòmica o estabilitat de preus.
17. Segons la identitat sectorial, no pot ser que el dèficit públic sigui el 4% del PIB, les exportacions netes el -8% i l'estalvi privat net el 12%.
18. Segons la identitat sectorial, el dèficit públic pot ser negatiu, les exportacions netes positives i l'estalvi privat net zero.
19. Segons la identitat sectorial, no es pot tenir un dèficit públic negatiu, unes exportacions netes positives i un estalvi privat net negatiu.
20. Segons la identitat sectorial, és possible que el sector privat acumuli riquesa financerà neta però que el sector públic i el sector exterior en desacumulin.
21. La teoria de la recessió de balanços d'en Richard Koo explica per què, en crisis provocades pel sobreendeutament privat, la política fiscal es torna completament inefectiva i la política monetària reforça la seva efectivitat.
22. La teoria de la recessió de balanços postula que famílies i empreses no sempre tenen les mateixes prioritats econòmiques: en ocasions poden estar interessats a maximitzar beneficis i en d'altres minimitzar deutes.
23. La teoria de la recessió de balanços explica com la dominància internacional de l'economia estat-unidenca i del dòlar provoquen crisis financeres globals.
24. Una possible conseqüència de la deflació és que un deutor pot reduir el seu deute en termes nominals però veure'l incrementat en termes reals.
25. Es pot considerar evidència a favor de la teoria de la recessió de balanços que en recessions recents (Japó als anys 1990, vàries economies occidentals arran la crisi financera de 2008) el saldo del sector privat format per empreses i famílies hagi passat de valors negatius abans de la recessió a valors positius després.
26. La teoria monetària moderna desacredita l'efecte expulsió sobre la base que els bancs que compren deute públic creen ells mateixos el diner amb què fan la compra i, per tant, la demanda de liquiditat del govern no afecta la taxa d'interès.
27. Una implicació de la identitat de saldos és que, amb un sector exterior en dèficit, l'única manera del sector privat d'acumular riquesa financerà és mitjançant un superàvit del sector públic.

28. Segons la teoria monetària moderna, la despesa pública fa créixer la quantitat de diner bancari.
29. Segons la identitat de saldos, una reducció del dèficit públic necessàriament comporta una desacumulació d'actius financers del sector privat.
30. Segons la identitat de saldos, si la suma del saldo del sector públic i del sector exterior és zero, el subsector de famílies del sector privat no pot acumular riquesa financera neta.
31. La manera en què un sector (privat, públic, exterior) desacumula riquesa financera neta és mitjançant la compra d'actius financers dels altres sectors.
32. Segons la Teoria Monetària Moderna, l'emissió de nous títols del deute públic representa necessàriament una desacumulació d'actius financers en el sector privat.
33. Segons la identitat de saldos, un augment del dèficit públic de la mateixa magnitud que un increment de les exportacions netes es correspon amb una reducció de l'estalvi privat net.
34. La teoria de la recessió de balanços és, en realitat, una teoria monetarista de les recessions.
35. Un govern emet títols de deute públic que compren els bancs amb la creació de diner bancari, el govern paga les pensions amb el diner bancari rebut per la venda dels títols i els receptors de les pensions transformen els diner bancari en efectiu. El resultat net d'aquestes operacions per al sector privat (bancari i no bancari) és una reducció neta en el volum d'actius financers.
36. Un govern emet títols de deute públic que compren els bancs amb la creació de diner bancari, el govern paga les pensions amb el diner bancari rebut per la venda dels títols i els receptors de les pensions transformen els diner bancari en efectiu. El resultat net d'aquestes operacions per al Banc Central és o un augment del volum d'actius financers o una reducció del passiu.
37. El resultat net de les següents operacions per al sector privat és un augment dels actius financers (increment de la riquesa financera neta): les empreses paguen amb diner bancari impostos al govern per valor de 10 i el govern paga pensions amb el diner bancari recaptat per valor de 5.
38. La teoria de la recessió de balanços sosté que les recessions són típicament causades per un excés de deute públic (aquest excés causat pel balanç deficitari del pressupost públic).
39. La identitat de saldos sectorials amb quatre sectors (privat bancari, privat no bancari, públic i exterior) implica que no és possible que tres sectors tinguin dèficit i només un superàvit.
40. Segons la Teoria Monetària Moderna, l'augment del dèficit públic crea riquesa financera neta per al sector exterior (i d'aquí l'existència dels dèficits bessons: públic i exterior).
41. Segons la Teoria Monetària Moderna, quan el sector privat bancari compra títols de deute públic s'incrementa la riquesa financera neta del sector privat.
42. No és possible un estalvi privat net del 5 percent del PIB, un dèficit públic del 0% del PIB, unes exportacions del 5 percent del PIB i unes importacions del 0% del PIB.
43. Un augment del dèficit públic comporta o una reducció de les exportacions netes o una reducció de l'estalvi privat net (o ambdues).
44. Sense sector exterior, limitar el volum de dèficit públic en paral·lel limita l'acumulació d'actius financers del sector privat.
45. En la visió de la Teoria Monetària Moderna, un augment del dèficit públic no genera un efecte expulsió ni retira diners del sector privat si els bancs paguen els nous títols de deute públic amb nou diner bancari.

46. Segons la Teoria Monetària Moderna la despesa pública crea reserves per als bancs.
47. Segons la Teoria Monetària Moderna la despesa pública crea diner bancari.
48. Segons la Teoria Monetària Moderna, la funció fonamental dels impostos no és finançar la despesa pública sinó regular la demanda agregada (i així evitar tensions inflacionistes) i redistribuir la renda.
49. Segons la Teoria Monetària Moderna un govern monetàriament sobirà no té límit a la seva capacitat de despesa i no pot 'quedar-se sense diners'.
50. La teoria de la recessió de balanços es fonamenta en la idea que, en ocasions, els agents del sector privat poden tenir com a prioritat maximitzar el deute en comptes de minimitzar costos.
51. La teoria de la recessió de balanços ofereix una explicació comuna a les dècades d'estagnament de l'economia japonesa (des de 1990, aproximadament) i a la Gran Recessió (iniciada el 2008).
52. Un sector acumula riquesa financera neta només si desacumula passius financers (redueix deutes).
53. Una implicació de la teoria de la recessió de balanços és que la política monetària es torna més efectiva (i d'aquí les polítiques expansives dels bancs centrals durant la Gran Recessió).
54. Una implicació de la teoria de la recessió de balanços és que la política fiscal es torna menys efectiva (i d'aquí les polítiques d'austeritat dels governs de l'eurozona durant la Gran Recessió).
55. Es pot considerar evidència a favor de la teoria de la recessió de balanços que abans d'una crisi econòmica severa, el saldo del sector privat fos substancialment negatiu i, després, esdevingués ràpidament positiu.
56. Amb exportacions netes negatives i representant un 6% del PIB i amb un sector privat que desitja un saldo positiu del 2% del PIB, no és possible satisfer la regla fiscal de no superar el 3% del PIB.
57. En una economia dividida en sis sectors (famílies, empreses, bancs, sector públic regional i local, sector públic nacional i sector exterior), si el sector exterior acumula riquesa financera neta, llavors no és possible que tots els altres sectors en desacumulin.
58. En una economia dividida en tres sectors (privat, públic i exterior), els fluxos de despesa dels sectors, sobretot la finançada amb préstecs, tendeixen a destruir diner bancari.
59. Si les exportacions netes són zero, la inversió constant i igual a 10, la despesa pública igual al doble de la inversió i tant l'estalvi com els impostos són la quarta part del PIB, aleshores el dèficit públic és negatiu.
60. Si les exportacions netes són zero, la inversió constant, la despesa pública igual al doble de la inversió i tant l'estalvi com els impostos són la quarta part del PIB, aleshores el dèficit públic és negatiu.
61. Si les exportacions netes són positives i iguals a la inversió, la inversió constant, la despesa pública igual al doble de la inversió i tant l'estalvi com els impostos són la quarta part del PIB, aleshores el dèficit públic és positiu.

62. La Teoria Monetària Moderna considera el pressupost públic i, per extensió, el dèficit i el deute públics, instruments al servei d'objectius macroeconòmics i no pas un fins en si mateixos.
63. Segons la identitat de saldos, un augment del dèficit públic de la mateixa magnitud que un increment de les exportacions netes es correspon amb una reducció de l'estalvi privat net.
64. Quan el govern paga el deute públic als particulars es destrueix diner bancari.
65. Quan un particular compra un títol de deute públic directament del govern amb efectiu es crea diner bancari.

17. Identitat sectorial

Completa la següent taula de manera justificada.

Cas	Saldo sector privat	Saldo sector públic	Saldo sector exterior
1	positiu	positiu	
2		negatiu	positiu
3	negatiu		positiu
4			zero
5	zero	negatiu	
6		zero	

18. Identitat sectorial

Identifica el casos possibles de la següent taula.

Cas	Saldo sector privat	Saldo sector públic	Saldo sector exterior
1	augmenta	augmenta	augmenta
2	augmenta	disminueix	no canvia
3	disminueix	no canvia	augmenta
4	disminueix	augmenta	disminueix
5	disminueix	augmenta	no canvia
6	no canvia	augmenta	disminueix

19. Balanços sectorials

Considera els balanços dels següents sectors: famílies, empreses, bancs, govern, Banc Central i resta del món. Registra com les següents operacions afectarien actiu i passiu dels balanços dels sectors involucrats (respon almenys el 50% dels casos).

- (i) Una empresa estrangera compra béns d'una empresa domèstica i paga amb un dipòsit que té en un banc domèstic.
- (ii) Una empresa estrangera compra béns d'una empresa domèstica i paga amb un dipòsit que té en un banc estranger.
- (iii) Les empreses paguen impostos al govern, part en efectiu, part mitjançant dipòsits.
- (iv) Un banc domèstic fa un préstec de reserves a un altre banc domèstic.
- (v) Un banc domèstic fa un préstec de reserves a un banc estranger.

- (vi) El Banc Central executa un pacte de revenda (o repo invers): el Banc Central compra actius financers (lletres del Tresor, per exemple) als bancs i, en un moment futur predeterminat, els bancs venen els mateixos actius al Banc Central.
- (vii) El govern paga pensions a les famílies en efectiu.
- (viii) El govern emet lletres del Tresor, que compren els bancs i que després venen al Banc Central.
- (ix) Les empreses demanen préstecs als bancs i els bancs creen el diner que presten.
- (x) El govern demana a un banc que transformi en reserves els dipòsits del govern en el banc.
- (xi) Els bancs sol·liciten al Banc Central canvi de reserves per efectiu.
- (xii) Les famílies sol·liciten als bancs canvi de dipòsits per efectiu.
- (xiii) Les famílies ingressen efectiu en els bancs.
- (xiv) Un banc fa fallida i es perden tots els seus dipòsits.

20. Identitat de saldos

Representa gràficament la identitat de saldos $SPN = DP + XN$ quan DP es mesura en l'eix horitzontal i XN en l'eix vertical.

- (i) Identifica la recta que representa la combinació de valors de DP i d'XN que fan $SPN = 3$.
- (ii) Indica la regió de la gràfica on $SPN > 3$ i $XN > 3$. Quins són els valors màxims i mínims que pot prendre DP en aquesta regió?
- (iii) Si $XN = 3$ i la resta del món té el mateix estalvi privat net que l'economia domèstica, assenyala sobre la gràfica les combinacions possibles de dèficit públic domèstic i dèficit públic de la resta del món. En quina economia és el dèficit públic més gran?